

MUNKÁSSZÓ

DEMOKRATIKUS HETILAP

I. évfolyam. 43. szám.
Salgótarján, 1945. évi december hó 22

Ára: 400 pengő

Megjelenik minden szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Hunyadi-utca 5 sz.

Karácsony

December 25-én, karácsony napján kettős évfordulót ünnepel Salgótarján és messze környékének dolgozó népe. Az egyik egy éves, a másik ezerkilencszáznegyvenöt éves ünnepi esemény évfordulója. Egy igen közeli és egy igen távoli történelmi esemény időütemének véletlen találkozása ez a nap, külső lefolyásában oly különböző, de lényegében, jelentésében csodálatosan azonos esemény, a német háború igája alól való felszabadulás és a názáreti Jézus születésének napja, általában a felszabadulás napja.

Vajon melyik fontosabb, melyik esik súlyosabban latba a mi számunkra, az emberiség, az emberi történet számára, melyik évforduló milyen értelemben hozott nekünk felszabadulást?

Egy évvel ezelőtt, több mint öt év szorongása alól szabadultunk fel. — Közelebről a légi bombák, gránátok, aknák és a lövedékek pokoli együttese okozta szorongás alól, a légoltalmi pincék fojtogató levegőjéből, a mindennapos riadalomból és halálfélelemből, mely végül már oly thonosan fogta körül remegő szívünket, hogy szinte lehetetlennek tartottuk a tőle való szabadulást. Távolabbról pedig egy embertelenül agyafurt „rend” fojtogató öleléséből, mely lassanként kiszorította volna belőlünk a lelket, megfosztott volna létünk igazi értelmétől, a szabadságunktól.

A bevonuló orosz hadakkal egy új, tisztább, szabadabb élet érkezett hozzánk, a jövő egy boldog ígérete, melynek beteljesítése most már nem hatalmi szótól, korbáctól, gázkamrától, holttestek százazreitől függ, hanem magunktól, a magunk belátásától, józanságunktól és becsületességunktől. Hogy miként használjuk fel ezt a régóta várt ajándékot, a közeljövő fogja megmutatni, de nem szabad elfelejtenünk, hogy ilyen ajándékot a történelem folyamán csupán egyszer kaphatunk és mindörökké

elveszítjük, ha nem tudjuk megbecsülni.

Ezerkilencszáznegyvenöt évvel ezelőtt csak egy ember született. Születésekor nem voltak sem földi, sem égi botrányok, a földön csend volt, az emberek békésen aludták a napközimunka fáradalmainak álmát, csak egy néhány bóbiskoló pásztor látott valami csendes égi fényességet, hallott valami ezüstösen csengő hangot, mely szokatlan ígérekkel biztatta őket. A barlangistálló barmai pedig megértő nyugalommal pislogtak az ujszülöttre, aki az örök szenvedők békéjével simult a jászol-bölcső szénájába. És mégis ekkor ezen a felejthetetlenül békés éjszakán nagyobb botrány történt, mint a földi lét bármely éjszakáján, melyet ember valaha átélt: megszületett az első ember, aki öntudatosan, vállalva a keresztfa rettentő kinjait is, kiszabadította magát az osztályhatalomra, vallási babonákra, gazdagok tökéjére épített társadalom gyilkos béklyóiból és elindult, hogy élete példájával és tanításával mindenkit felszabadítson egy csupán lelkiismeretre, szeretetre, áldozatra, tudásra épített új emberi társadalom számára.

A názáreti Mester emberiségét, tanítását tengernyi elme közelítette meg, vagy igyekezett megközelíteni, könyvek százazereiben boncolták fel a titkot, amit szívébe és elméjébe zárt, a világ egyik legnagyobb vallása építette rá viharálló épületét, de ahányszor csak felvillan előttünk törekeny és szenvedő alakja, újra és újra kérdezzük: mit hozott a Názáreti és mitől váltott meg bennünket személyes léte és tanítása? Ha kitámolygunk a vallás bódító, szívünket és értelmünket mélyen átjáró gözköréből és az értelem szabad levegőjébe emelkedünk, sok, velünk együtt jövő társunkkal együtt csak egyet mondhatunk: a názáreti Mester azoktól a béklyóktól váltotta meg magát, melyeket a természet vak erői és a máso-

kon uralkodni vágyó, mások életét, erejét a hatalom jogán kizsákmányolni akaró emberek vertek rá és egyuttal ugyanezeketől a béklyóktól kívánta megszabadítani az egész emberiséget. Mert a názáreti Jézus volt a történelemben az első öntudatos proletár, aki meghirdette az egyetemes proletárjogokat és szabadságot. Jézus volt az első ember, aki jóval túl és felül Zarathustrán, Buddhán és Konfuciuson, eldobott magától minden köteleket, mely szorosán fűzte családdhoz, államhoz, hatalomhoz, vagyonhoz és odakinn a nincstelenek végtelen otthonában, az országuton az egyszerű önfeladkozás, a maradéktalan magáatadás, a feltétlen bizalom tettei révén magához ölelt mindenkit, akit hatalom, vagyon, magas osztályok kizsákmányoló rendje kintzott.

Hatalmas, forradalmi tett volt a názáreti Jézus élete, minden forradalmi tettek legnagyobbika. Bár életével még nem osztályok felszabadítására adott intést, még nem hozta meg egy új, egyetemes, osztálytalan, tökéletesen egységes társadalom harci programját, de megtette az első, a döntő lépést, az egyén, az öntudatos, független emberi személyiségfelszabadítására, hogy aztán körülötte, utána, belőle bontakozzék ki a proletár-szocializmus álma és valósága, az emberi történelem betetőzése.

Melyik nevezetesebb évforduló tehát?

A közeli-e, melynek eredményeit ma látjuk, vagy a távoli-e, melyet csak szívünkkel érezhetünk és eszünkkel érhetünk fel, de kezünkkel nem tapinthatunk?

Ne kérdezzük!

Mindkettő az emberség, a megértés, az egymásratalálás, a felszabadulás, a szeretet ünnepe. Konduljanak meg hát szívünkben is a karácsonyi harangok és ragyogó szemmel nézzünk előre, oda, ahol a kettős ígéret beteljesülése vár reánk!

Addig azonban meg hosszú és rögzös az ut, de egyetértéssel célhoz fogunk érni. V. Gy.

A Nemzeti Bizottság ülése

A Salgótarjáni Nemzeti Bizottság 1945. december 14-én ülést tartott. Az ülésen Timár József elnök kimerítően vázolta a reakcióknak azt a csalódását, mely az új kormányval szemben megnyilvánult.

Következő tárgysorozat a polgármesteri hivatal által a városi építési ügyi szakosztályba választandó egy tag jelölése. A bizottság egyhangulag Szóó Pál tagot küldi ki.

A Magyar Kereskedelemügyi Miniszter Örsi Károly ügyében átírt értesítésére a Nemzeti Bizottság elhatározza, hogy a határozat ellen tiltakozását fejezi ki.

Boros Antal javasolja, hogy a forgalmi adóhivatal elindításakor beállított visszamaradt tisztviselők elismerését kapjanak olyan irányban, hogy őket egy-egy fizetési osztállyal léptessék elő.

Boros Antal a következő javaslattal áll elő. Az oly régen hangoztatott mozgó bérskálát a kormány azonnal valósítsa meg, mivel a dolgozók, bormunkások, az árak emelkedéséhez viszonyítva javadalmazásukban aránytalanul alulmaradnak. Az új nemzeti kormány a négy demokratikus pártból tevődik össze és így a magyar nép joggal elvárhatja, hogy a legerélyesebb intézkedéseket tegye meg azokkal szemben, akik az ország építését szabotálják. A rögtönbiráskodást fogadatosítsa a kormány azokkal szemben is, akik a magyar népet meglopják azzal, hogy a néptől elvont javakkal és élelmiszerekkel spekulálnak, hogy aljas önzésükkal, a dolgozók rovására meggazdagodhassanak. — Ezekkel a bestiákkal szemben humanitásnak helye nincs. A helyzet tarthatatlan. A dolgozó keresetéből a leépített igényét sem tudja biztosítani, így tehát jogos az elkeseredése, amikor azt látja, hogy amíg ő éhezve dolgozik, addig sokan vagyont harcolnak össze és a nélkülözést nem is ismerik. Továbbiakban kéri az árurejtegetőkkel szemben a legszigorúbb rendszabályok foganatosítását.

Javasolja, hogy a kormány a legerélyesebb intézkedéseket tegye meg abban az irányban, hogy azok az irók, akik a muliban a magyar nép lelkét mérgezték, nyerjék el a jól megérdemelt büntetésüket. Azokkal szemben, akik ezeket a kútmérgezőket mentik, szintén a legdrágóbb szigorrai kell elbánni.

A hadseregben megülepítő fasisztákat a legsürgősebben távolítsák el a hadsereg kötelekéből, mert a legénység lelkét állandóan mérgezik. Két katonától értesült, hogy a dunántúlon vannak tisztek, akik a legénységtől elvont élelmet Pestre csempézik a honvédség autóján. Ezt az ügyet sürgősen ki kell vizsgálni, mert ilyen híreknek vagy van alapjuk, akkor megtorlást követelnek, vagy valójábanok és

Pedagógus szakszervezeti taggyűlés

ebben az esetben tisztázni kell a helyzetet, mert a rossz hír mindig jobban terjed mint a jó és a demokratikus hadsereggel szemben táplált bizalmat könnyen megingatja.

Azok a nemzetgyűlési képviselők, akik az amerikai megszállás alatt levő nemzeti vagyonunkra azt mondták, hogy: „Jobb helyen van az ott!”, fosztassanak meg mandátumuktól és adassanak át a népbíróságnak mint hazaárulók.

A bizottság a javaslatokat elfogadja és az Országos Nemzeti Bizottsághoz felterjeszti.

Kerekes Sándor a rendőrség átszervezésével kapcsolatban tett észrevételeit ismertette. Szerinte a kinevezéseknél a demokratikus szellemű embereket sok esetben mellőzték, míg ugyanakkor a régi rendszert hűségesen kiszolgálókat rendszeresítették.

Szabó István javasolja, hogy a rendőrségen egy gazdasági csoport állíttassék fel.

Boros javasolja: intézzen a Nemzeti Bizottság átiratot az összes Nemzeti Bizottsághoz, hogy forduljanak a képviselőházhoz Magyarországnak népköztársasággá nyilvánítására, mert a jövőben nem kívánjuk fenntartani a király nélküli királyságot. A magyar nép olyan kormányzati rendszert akar, ami legjobban megfelel az adottságainak.

A szovjet értelmiség

A szovjet értelmiség nem jelent a dolgozó néptől elkülönült társadalmi réteget. A munkás és paraszti tömegekkel egybeforrva dolgozik a szovjet élet mind magasabb színvonalra emelésének nagy művében. A kézi és szellemi munka közt a Szovjetunióban nem emelkednek kínai falak. Közös érdekek kovacsolják harcos egységbe. A szocialista társadalom eszményei egyaránt drágák a munkásnak, parasztnak, a tudósoknak vagy a művészeknek. Mindannyian egyenlő tagjai a nagy szovjet családnak.

A háborús események különös nyomatékkal mutattak rá a szovjet értelmiség győzhetetlen erejére. A szovjet mérnökök és tervezők olyan fegyvereket alkottak, amelyek messze felülmúlták az ellenség harciszerekeit. A mezőgazdaság szakeről súlyos munkaharcok arán biztosították a Vörös Hadsereg meg az ország ellátását. Az orvosok elejét vették a járványoknak, százezernyi súlyos sebesült életét mentették meg, így győzedelmeskedtek a halál felett. A szovjet tanárok lelkes ifjúságot neveltek, amely a háború folyamán tízezer meg tízezer hőst adott a szovjet hazának.

Ezért tekintenek a Szovjetunió munkásai annyi tisztelettel a szellemi munkásokra. Ezért néznek annyi reménységgel működésük felé most, amikor a háború győzelmén befejezésével, az ország helyreállítása és még nagyszerűbb felépítése került napirendre. A szovjet népek előre kell mennie a társadalmi jólét eddigi elképzelhetetlen csúcsai felé. S ezen a harcban a szovjet értelmiség odaadó közreműködésére támaszkodik.

A Szovjetunió fejlődésének nagyszerű látványai az egész népet lelkesedéssel töltik el. És nincs még egy olyan ország, ahol az értelmiség annyira együtt érezne és élne a dolgozó nép élével meg törekvéseivel mint itt. Ez a titka a szovjet értelmiség nagyságának és példaadó erkölcsi erejének.

Jelentsd fel az árdágító spekulánst!

Salgótarján városában és a járásban működő tanítók és tanárok dec. 17-én szakszervezeti taggyűlésre ültek össze a gimnázium épületében. A közlekedési nehézségek miatt a környéki iskolák tanítóit csak kevés számú kiküldött képviselte, de így is közel kilencven pedagógus gyűlt össze, hogy tanácsa és részese legyen a taggyűlésnek. A pártok és a kerületi szakszervezeti kiküldöttek jelenlétében d. e. 10 órakor nyitotta meg a gyűlést a szakszervezet elnöke, Blánár Sándor.

A taggyűlés lefolyásáról nem hozhatunk részletes beszámolót, mert arra helyszíne miatt nem vállalkozhatunk, csak a gyűlésről távol maradt vidéki pedagógusok kérésének akarunk eleget tenni akkor, amikor tájékoztatást nyújtunk az elhangzott fontosabb eseményekről, beszámolókról.

A tárgyszorozat első pontja Rokfalusi Lajos „Demokratikus nevelés” című előadása volt. A magas színvonalú, értékes előadás mindvégig lekötötte a jelenlévők figyelmét a méltó elismerést ért el. Az előadás szövegét sokszorozva az iskolák tantestületei kezébe adják.

Órsi Károly járási titkár a tanítók, tanárok üzemi ellátásáról és adminisztratív ügyekről számolt be.

Nagy várakozás előzte meg Moldoványi János Nógrád, Hont és Észtergom vármegyék tanügyi szakszervezeti titkárának beszámolóját. A beszámoló nem helyi jellegű, hanem országos tanítói és tanári problémákkal foglalkozott és alkalmas volt arra, hogy a nevelők táborában lévő nagy elégedetlenséget és feszültséget levezesse egyrészt, másrészt pedig elfogulatlan tiszta képet nyújtott a pedagógus társadalom mai helyzetéről s a jövő kilátásairól. A beszámoló felsorakoztatva mindazokat a nehézségeket, melyek bénítólag hatnak a központi vezetőség munkájára. A nehézségek sivar gazdasági helyzetünk függvényei. Gazdasági életünk talpraállítása komoly feladat, arra a szakszervezet nem vállalkozhat közismert okoknál fogva. Mindaddig nem lehet szó a pedagógus társadalom anyagi helyzetének gyökereiről, míg a kormány ki nem lendíti fereketlennek látszó kátyujából közgazdaságunk szekerét.

Foglalkozott a beszámoló a szakszervezetek fontos szerepéről, idézte Tildy miniszterelnöknek a szakszervezeti kongresszuson elhangzott beszédének egyik mondatát, mely szerint: „A szabadság intézményei — köztük a szakszervezetek — viharállók, megdönthetetlenek kell tenni.” Párbeszédet vezet a munkás- és értelmiségi szakszervezetek között. Rámutatott az értelmiségi szakszervezetek eredménytelen működésének okaira, nevezetesen a szervezetaltságra, fegyelmeteliségre teljes hiányára, a békéltetésre, a kicsinyes személyes intrikákra, melyeknek áldatlan zivajjától bangosak az értelmiségi szakszervezetek berkei. A legtöbb baj személyi és politikai okokra vezethető vissza. Mi a tanulás ebből? Az, hogy a magyar értelmiség nem mérlegeli történelmi megpróbáltatásait s nehezen hajlja meg fejét az új életforma előtt.

Az értelmiségi szakszervezetek tagjainak többsége csak kérni, követelni s bírálni tud. Az éremnek másik oldalát azonban ellejti megnézni, ahol megállnak azt, hogy ők vajon mit tettek a szakszervezetért. Kevesebb lenne a panasz, ha mindenki előbb azt vizsgálná meg becsületesen, hogy mit tett ő személy szerint a közösségért, az egységért, a szervezetaltságot? Egyet nagyon jól meg kell jegyezni: min-

den szakszervezetnek annyi sulya van az államhatalom felé, amennyi erőt, fegyelmeteliséget s egységet képviselnek tagjai. Az értelmiségi szakszervezetek pedig ezen a téren még igen kezdeti állapotban vannak és ezt a kivülálló is jól tudja, a szerint értékelnek bennünket, amikor személyi és anyagi követelésekkel állunk elő.

A beszámoló további része foglalkozott azokkal az eredményekkel, melyeket eddig elért a központi vezetőség, valamint ismertette azokat a javaslatokat, melyek a közel jövőben megvalósításra kerülnek. Ezekből is kitűnik, hogy a szakszervezet vezetősége minden tőle felhatható megteszi a tanítóság, tanárság helyzetének javítása érdekében. A fontosabb javaslatok a következők: 1. A körzeti iskolafelügyelői rendszer megszüntetése, — helyébe a járási tanfelügyelet lép. A járási tanfelügyelők azoknak sorából kerülnek ki, kik jelenleg Budapesten átképző tanfolyamon vannak. 2. Gondnokságok megszüntetése. Ezzel kapcsolatosan az iskolavezetőket öt évi időtartamra a tanítóság és tanárság maga válassza meg titkos alapon. 3. Tanítói és tanári különmunkák díjazása. 4. 30 százalékos nevelői pótlék. A két utóbbi javaslatot már elfogadta a központi vezetőség és a VKM, jelenleg a pénzügyminisztériumban van. 5. Az iskolákat nyilvánítsák üzemmé, ennek következtében a pedagógusokat vegyék fel az újjáépítési üzemek ellátási listájára s ezzel olyan ellátást biztosítsanak a pedagógusoknak, amilyent a munkásságunk akar juttatni a kormányzat.

Végül foglalkozott a beszámoló a mindennapi politikával is mert ez elől sem zárkozhat el a pedagógus társadalom. Részletesen foglalkozott a politikával, a semleges és pártokivüli pedagógusok helyzetével, ismertette azokat a nyilatkozatokat, melyeket a pártok vezérszónokai tettek a parlamentben a kormányprogram vitája alkalmával. A megnyilatkozások hű képet adnak arról, hogy a demokratikus front pártjai hogyan vélekednek a magyar értelmiségről, a tisztviselőkről. Fontos ezt is tudni, mert ezek ismeretében tudjuk megérteni a közeljövőben sorrakerülő létszámcsökkentés (B lista) alkalmával követhető irányelveket. Ismertette a beszámoló a B listának a tanügyre várható kihatásait. — A Szakszervezetek Országos Vezetősége küldöttségileg kereste fel a miniszterelnököt s kifejezte álláspontját a B listával kapcsolatban, megjegyezve azt, hogy igazságtalanságok megelőzése céljából a B listára kerülő alkalmazottak és tisztviselők névjegyzékét ő is látni kívánja s csak a szakszervezeti vezetőség láttaozásával válhasson jogérvényessé az elbocsátás. A miniszterelnök a következő kijelentést tette: A kormány gondoskodik arról, hogy a szakszervezetek álláspontja érvényesüljön. A kormány elhatározott szándéka, hogy a közbi-vatásokban, közintézményekben csak olyan személyeket tart vissza, akiknek demokratikus beállítottságához nem fér kétség.

Befejezőül a Nemzeti Bizottságok által küldendő Népi Bizottságok feladatáról emlékezett meg a beszámoló.

Fentiekben igyekeztünk rövid ismertetőt nyújtani a taggyűlésről.

Nem mehetünk el szó nélkül egy sajnálatos esemény mellett. A taggyűlésen jelenlevő pedagógusok tekintélyes többsége, a pártok, valamint a kerületi szakszervezeti kiküldöttek egyetelműleg komolyan, értékesnek tartották a vármegyei titkári beszámolót. A még mindig csodavárók közül né-

bányan azonban azon a véleményen voltak: „kár volt ilyen sok hülyeséggel, badarsággal a taggyűlés idejét megbosszabbítani”. Nem fűzünk semmit sem hozzá ezen lelki fényképzet eláruló „bölcs” beszédhez, csak röviden annyit mondunk egyelőre, hogy rövidesen visszatérünk erre illetékes helyen, illetékes formában.

Karácsonyi fohász*

Urami nem ismerlek, de félek sejtő lélekkel
Legemerkő hűdők legzenetlebbi ünnepe,
A megtestesülés, mely őt hadda tette;
Mint annyi embert ezen a földtekén,
O miért is hagyta magát az uton,
Melyre embert gyaralog vet őnyeket,
Amelyen tenyésztett gyölelő légya puzit,
Terőva szentén minden megcsó szándékot,
A csillagok előtt parányi gömböt,
A szemével minden egyedül ember él,
Véges ezével, a végelent szeretgé tudni,
S huz annak, ki ottól maga is vakon beszél,
Ha ezteleenség is teged magyarul,
Egy nemes ideál mégis csak jól esik,
De lásd igéidnek elbűtő magját,
Onós kezek csak saját földjükön vetik,
Fiad jötteknek napján, ködös képzelő emberek
Meggyilkolt zöld fűket, fenyőket ünek körül,
S agyukba nevelt sötét fátólól nem látják,
Hogy hitüknek egy sátáni malia örül,
Tetova hitükben, a szent jószág ürügyével,
A gyermek kezébe is játékos gyilkot adnak,
S a szentnek mondott fa tövében, nézd Urami!
A szeretet ünnepe, gyilkos fegyverek vannak!
Az embercsorda örön azait lekélyeként,
Halomba rakva agyuk, puszkák és tasok,
Azt hívén jól tessz, hiszen úgy ajánlják,
Sorukat intéző, ámtó, hatalmas hitangok
Urami ki látod, hogy ez alarcos ravályban,
Együst dühösen marva verekszenek,
Mégis becsás meg nekik jó Urami!
Mert nem tudják miért, mi éppencselekszenek
Bocsás meg nekik, hogy lélekes tanokkal,
Öveiket nem a félad igét szeret nevelik,
De büntesd meg a hamis szavakkal ámtókat,
Akik a nyájot csak a győpjárt vezetik.

DIXI.

* 1941. karácsonya előtt Mussolini egy rendeletet adott ki, amely szerint Olaszországban csak hitet jótételeket volt szabad éni az olasz gyermekeknek.

Ez a totális rendszerekre annyira jellemző emberellen és istentelen rendelet és az e fölött érzett joges felháborodás inspirálta a vers íróját, aki azonban akkor csak az arztalók számára írhattott.

Szerk.

Hay Gyula történelmi drámája Salgótarjánban

Még egyszer meg kell emlékeznünk arról a fontos művészi eseményről, melynek a karácsonyi ünnepekben tanult leszünk: Hay Gyula nagy történelmi drámájának „Az isten, császár, parasztl” előadásának. Erre készült bennünket a új politikai, irodalmi és társadalmi jelentősége és a mai körülmények sulya.

A rendezőség az előadás teljes sikere érdekében mindent elkövet, ami a mai nehéz időkben elkövethető. — Most érkeztek meg a korhű történelmi kosztümök, melyekben Zsigmond király a római pápa, az eretnek Husz János és egy lázadó világ sok tarka alakja válik képzeletvilágunk illúziókon túlnyúló valósággá.

Mikulás délután az Acélgárban

Az MNDSz acélgári alosztálya dec. 6-án ovoda megnyitó Mikulás délutánt rendezett, melyen sok száz gyermeknek bábszínház és mikulási jelenetekkel szerzett örömet. Az ünnepély végén 70 ovodás gyermeknek szeretetsomagot osztott ki. December 20-án pedig 35 elaggott öregot ajándékozott meg bensőséges házi ünnepély keretében.

A segíteni akarás nehéz munkájában az alosztály asszonyai egymással versenyezve vesznek részt. A vezetőség e helyen mond hálás köszönetet a Nemzeti Segély, a Kommunista Párt és az acélgár vezetőségének s mindazoknak, akik legkisebb adományaikkal hozzájárultak ahhoz, hogy örömet szerezhettünk és bánat-könnyeket töröltettünk le.

dilettánsizmus ostorzását sem. Most sajnos, ismét ezzel kell foglalkoznunk. A felszabadulással egyidejűleg felszabadult a feltékvé is és a műkedvelő előadások soha nem látott tömege lepte el a nyilvánosságot az oktatás, a szórakoztatás szándékával, legtöbbször azonban a butulás és az unalom eredményével. Azt hisszük, hogy végre itt az idő annak belátására, hogy ez így nem mehet tovább.

A háború és az összeomlás által felzaklatott kedélyek már megnyugodtak, az országban helyreállott és megszilárdult a politikai egyensúly, a társadalom a béke munkájának pályáján halad előre, meg kell hát nyugodni a mindenáron szerepelni vágyó kedélyeknek is, ki kell menteni a műkedvelői csődítőmegekből a valóban tehetségeket, számukra tiszta helyzetet kell teremteni, hogy végre csak az jöjjön színpadra, ami arra érdemes, csak az rendezzen, aki tud és az játszon. akinek szíve lelke van hozzá. Hiszen, jól tudjuk, annyi jól felszerelt színpadunk, annyi tehetséges rendezőnk, annyi kitűnő műkedvelő színjátszóknak van és a magyar nyelv annyi remekmű hangját szólaltatta meg, melyet ismernünk kell, szeretnünk lehet. Milyen kevés figyelem, gond, törődés kellene azokhoz, hogy a jelenlegi helyzet megváltozzon és a város műkedvelő színpadjain az történjenek, aminek valóban érdemes megőrizni.

Ezek a gondolatok kergetőztek agyunkban, mikor az egyik elmúlt este végignéztünk az szeretett városunkban egy igen elégyes, u. n. szórakoztató műsort. Miért e sok hűhó, e nagy összevisszaság, melyben vadul zudul egymásra sebtyben összetanult táncgyűltei, bicogó ének és zongorakíséret, nyekergő tangó-harmonika és még istentudja micsoda, ami olcsó és nem ráz. Mirevaló mindez, miért kell fenni ilyen előadásoknak, ki nek van hasznára és milyen cél vezeti a rendezőt, ha sem időt nem tud szentelni a becsületes rendezéshez, ha válogatni sem tud a játékravalók között és ha egyáltalában nem is akar válogatni? Vajon nem volt-e nagy kár ebben a tohuva-bohuban fellépetni Külkeyt, akinek gazdag férfias tenorja és Kovács Irénkét, akinek finom szopránya az ország első énekes színpadjaira méltó? Vagy nem kellett volna inkább méltóbb környezetbe állítani őket, hogy ragyoghassanak, ahogy ebben a környezetben elhomályosodtak?

Meg van-e még a Munkás-Kultúrászövetség műkedvelő alosztálya, melynek gondja volna ezekre a dolgokra ügyelni?

Karácsonyi énekes est

A salgótarjáni állami polgári fiú- és leányiskola folyó hó 19-én a mozi-ban ismét elindította városunkban népi kulturánk legértékesebb gyöngyének, zenekulturánknak ápolását. Népi dal-kincsünk a leggazdagabbak közé tartozik s ennek énekkarokkal való elterjesztése úgy nemzeti, mint kulturális kötelesség. A felkészítést a demokratikus hazánkban a fejlődést elsősorban szolgálja.

Nagy örömmel vettük tudomásul, hogy Csánádi Miklós, az iskola igazgatója, kit már régebben megtanultunk becsülni, mint a magyar népi zene egyik fáklyahordozóját, ismét hozzá látott két értékes karvezetővel, Nagy Osvia és Richter Vilmos tanárokkal egy majd nagyszerűvé kihoatkozó kórus szervezéséhez.

Magyar és más nagy zeneszerzők művei szerepeltek a műsoron. Rövid idő alatt is már szép eredményeket

látunk s minden reményünk meglehet arra, hogy hamarosan egy kifejlődött ifjúsági énekkar fogja a legemesebb kulturális célokkal elárasztani városunk komolyan szórakozó közönségét.

Köszönjük a polgárinak, hogy példát mutatott a többi iskolának is és szegény Karácsonyunkat szeretetteljesebbé tették.

GROZA, román miniszterelnök a magyar-román testvériségről és együttműködésről

Lapunk f. hó 8-i számában megemlékeztünk Groza, román miniszterelnök marosvásárhelyi beszédéről, melyben a magyar-román testvériségről és az együttműködés lehetőségeiről és feltételeiről nyilatkozott. Hadj álljon itt a román miniszterelnök egy újabb megnyilatkozása is, mely egy újabb lépést jelent a román-magyar baráti közeledés történetében.

— A jelszó — mondta Groza Péter — magyar-román testvériség. A határkérdés másodrangú kérdés, melyet a két nép el fog egymással intézni. A cél: a demokrácia megerősödése és a dunavölgyi államok békés együttműködése. Mi már nagykorú népek vagyunk. Hagyjanak tehát magunkra és szilárd meggyőződésünk, hogy a Dunavölgyében sokkal hamarabb, mint gondolják, a világ egyik legboldogabb közösségét építjük fel. Az első lépés ezen az úton a vámunió és ebből nem engedek bármit is mondanak a „szakértők”.

— A reakció az egész világon mindent elkövet, hogy ezt a fejlődés folyamatát gátolja. Nálunk és Magyarországon egyformán a „bécsi” nótát fújja.

— Határozott ellensége vagyok a népességcserenek. A szívet nem lehet kiszakítani a testből. A népeket nem lehet győzködtelemmel tenni. Bárhol a világon csak egy lehet az út: a népek egyenjogosítása, mindennemű faji és nemzetközi üldöztetés megszüntetése: a testvériség és a béke.

Hirdetmény!

Közölni teszem, hogy a Közel-látásügyi Miniszter ur vonatkozó rendelete szerint, aki magánfogyasztásra vág le sertést, köteles a vágás megtörténte előtt a polgármesteri hivataltól vágási engedélyt kérni, mely alkalommal a sertésvágásra írásbeli engedélyt kap, melynek értelmében a vágástól számított nyolc napon belül köteles egy darab sertés után négy kilogramm zsírt, hapedig a családtagok száma ötnél kevesebb, a négy kilogrammon felül még annyiszor három kilogrammot beszolgáltatni, ahánnyal a személyek száma ötnél kevesebb.

Megállapítást nyert, hogy hatóságom területén a lakosság a sertés levágása előtt nem kér sertésvágási engedélyt és zsirbeszolgáltatási kötelezettségének sem tesz eleget, holott az ország rendkívül súlyos közellátási helyzete miatt erre maradéktalanul szükség van.

Felhívom a lakosságot, hogy mindazok, akik már sertést vágtak, vagy a jövőben vágni szándékoznak sertésvágási engedélyt feltétlenül kérjenek a polgármesteri hivaltól és tegyének eleget a zsirbeszolgáltatási kötelezettségüknek, mert aki sertést engedély nélkül vág le annak sertését a vonatkozó rendelet értelmében el kell kobozni, aki pedig a kötelező zsirbeszolgáltatásnak nem tesz eleget, az ellen a kihágási eljárást meg kell indítani.

Blasár Sándor polgármester.

Mozi — Óh!

Az, aki szorgalmas látogatója Salgótarján ugyszólván egyedüli szórakozóhelyének, a Mozinak, az utóbbi időben szomorú tapasztalatokat szerezhethetett, még pedig a saját bőrén.

Kezdjük azon, hogy elvben elbátározunk, hogy moziba megyünk. Megteszük az előkészületeket a technikai kivitelre. Tehát legelőször is kasszát csinálunk. Tekintettel arra, hogy tegnapelőtt a szomszédom volt moziba és az ő bemondása szerint az I helyen 1200 pengőt fizettek személyenként — mivel a családból hárman megyünk, 3x1200=3600 pengőbe kerül. Megállapítjuk öszsvagyónunk számbavevése után, hogy meanyi fog.

Korai öröm én tervezek, Révai végez. Megérkezvén a mozihoz, megállapítom, hogy a pénztár ablakánál levő jobb pozíciókat már elfoglalta a pécskó utcai közönség. Sebaj, félórát ácsorgást, toakodást jelent, mit meg nem tesz az ember, egy kis művészi szórakozásért. Végre hosszas tülekedés, lökdösés, tyukszemlápás, két téli-kabátomb elvesztése után itt vagyok a pénztárablaknál. Előveszem legbájosabb mosolyomat — már amilyet a félórás tortúra után elővenni sikerült — és kérek három első helyet. Egyidejűleg előveszem az érte járó obulusokat. Már számolom is a pénztáros kisasszony elé. Most sül ki azonban, hogy odahaza rosszul számoltam, mert 3600 pengő volt ugyan tegnapelőtt 3 darab első hely ára, de ma már 7500 pengő.

Igy ment vissza a szórakozási lehetőségünk, mert ha Révai ur nem tudná, az én, és velem együtt sok ezer fizikai munkásnak november közepe óta egy fillérrel sem emelkedett a fizetésem, míg ő azóta pontosan négyszer emelte a helyárakat.

Jól van-e ez így? Az állandóan emelkedő helyár, a lehetetlen jegyváltási lehetőség, a teremben uralkodó bűz és csikorgó hideg mindezek tetejébe a lepergetett toldozott földözött filmek (lásd: Judit) cseppet sem alkalmasak a mozi hírnevének emelésére.

—p—r.

VIDÉKI iskolás gyermekek részére keresek elhelyezést Cím a kiadóban

KOCSITENGELYT 30-40 kg ost cserének terményért esetleg lisztért. Cím a kiadóban

Látogatás Liliputországból

Bakesszék a földön a jóakaratu embereknek. Száll, száll az ének Krisztus születése napján. Születése napján annak az emberföltött embernek, aki megváltója akart lenni az emberiségnek és csak az emberi gyarlóságon és gonosziságon mult, hogy ez nem sikerült neki. De elveinek, tanainak dicsőséges lényege, a szeretet, nem veszett, nem pusztult meg a szeretethirdetés üzletszerű posványában.

Aki látta, aki megérezte az acélgyári kaszinóban kiállított Liliputországot, annak hinnie kell abban, hogy egyszer ki kell telenednie a mellebeszélés nélküli, egyetemes emberi jósnágnak.

A gyermeki fantázia által el képzelt mesevilág itt egy csillogó nagy teremben megvalósult, mentesítve azt a legmagasabb, legszentebb célt, hogy örömet adjon, örömet okozzon az emberiség legnagyobb reménységeinek a gyermekeknek, akiknek örömtől nyugtani a legnagyobb öröm. Amit itt látni az jólesőn meleg, zsongító hangulatba ejti az embert és csak az bánt, hogy mindezt nem lehet elmondani egy rövid, kis riportban.

Egy Liliputország, hegyek, rétek, szántóföldek, patak, vizimalom, világitótorony, kertek, kis temető és ezen

a mesevilágon keresztül-kasul futó vilamos és gőzvasutak, amik fűggen futkosnak az apró házcskák, órházak és vasuti állomások előtt, itt-ott alagutakon vagy apró hidakon végig.

A másik teremben baba és játék kiállítás van, tele elsőrendű művészi izlésről tanuskodó, jószándéku, melegszívű és áldozatkész nők és férfiak munkáival.

Én I-ginkább a közönséget nézem. A csillogó lámpák tűzében a megcsillogóbb gyermekszemek, gyermekek akik még a szájukkal is néznek. Megdöbbenve néznek, bámulnak, édesen gyermekes elámulással és öreg tevémmel úgy szeretném érezni azt a boldogságtól repeső örömet, amit egy ilyen kis gyermek érez, ebben a szemképrátlató mesevilágban. Egyik-másik gyereken látszik a kétségbeesés, hogy ő ezt mind nem tudja egyszerre látni. Apuka, anyuka, nézd, nézd, ő... Nem is csoda ha a felnőt közönséget is elfogja, a boldogító jósnágnak ez a szivetsimogató hangulata, hiszen közüök is sokan nem láttak még ilyet.

A babakiállítás pazar anyagi mutatja, hogy az acélgyári nősmég a mai nehez viszonyok között is, leküzdvén az anyagi akadályokat, áldozatos munkával tartják fenn a már közismert acélgyári színvonalat, tetézve még azal, hogy a saját készítésű babaikon kívül még különféle játékszerek és gyönyörű fa dísz tárgyak vannak a teremben, amik Vetro Sándor művészi készséget hirdetik, amit különben az épület minden nagyobb termében lehet látni, vagy egy művészi dísztermény formájában.

Salgótarjánban készült el az első vasuti vasheton hid

F. hó 20-án a Bánya, Acélgyár, Gépgyár és a Vasut kiküldöttel és mint egy 30 tónyi vasuti munkás előtt Bozó György elvtárs a salgótarjáni újjáépítési előadó a Magyar Kommunista Párt helyi szervezete nevében átadta a Magyarországon először elkészült vasheton és egy ideiglenes hidat, a forgalomnak. Bozó elvtárs rövid beszédében rámutatott arra, hogy amikor Gerő elvtárs kiadta a jelszót „arccal a vasut felé”, a Magyar Kommunista Párt volt az, aki azonnal hozzáfogott a náctik által szétrombolt vasutak és felrobbantott hidak rendbáhozásához. S most, amikor az első szült első hidat, folytatta Bozó elvtárs, átadjuk, megmutatjuk azt, hogy a salgótarjáni Magyar Kommunista Párt munkássága nem csak beszélni, hanem építeni és dolgozni is tud.

Ezután köszönetet fejezte ki elsősorban Sulyok elvtársnak a Magyar Kommunista Párt Baglyas-alfai Szervezet titkáriának, aki mindjárt a kezdet kezdetén, olyan munkás csoportot szervezett meg, amely a hidak felépítését és a vasutak rendbe hozását tűzte ki feladatául. Ugyan csak köszönetet fejezte ki Bozó elvtárs Turcsányi elvtársnak, önfeláldozó munkájáért, Varga Jónályamesternek, Szolár főmérnöknek és az üzemek vezetőinek, hogy a kommunista munkásság eme nemes munkáját mindenben támogatták.

Ezután Bozó elvtárs mind két hidat átadta a forgalomnak.

Zongora-tanárnő kezdők és haladók részére zongora-tanítást vállal Kérem az érdeklődőket, hogy címüket adják át a Vég nyomtárnak.

A szerkesztésért és kiadásért felel: Dr. VASS GYULA.

Nyomatott Vég Kálmán könyvnyomdájában Salgótarján, Fő-utca 66 szám.

A NÜRNBERGI PER

A náci pogromlovagok hatmillió európai zsidót irtottak ki

Az amerikai ügyész a december 14-iki ülésén ismertette az európai zsidóság kiirtásának részleteire vonatkozó adatok ismertetését.

Idézett Frank naplójából, melyben 1942 augusztus 24-iki dátummal ez állt: „1.200.000 zsidót ítélünk éhhalálra...”

A náci vandálok azonban nemcsak halálra éhezették áldozataikat. Az egyik okmány bizonyítja, hogy maga Hitler adott parancsot a varsói gettó felszámolására. É parancs alapján az SS és más alakulatok elpusztították a lengyel főváros e nagy területét. — Kaunasban még arra sem volt szükségük, hogy gettóba gyűjtsék a zsidókat. Az egyik SS beszámoló szerint az egyik éjjel 1500, egy másik éjszaka pedig 2300 embert gyilkoltak le itt.

Az okmányok nyomán a bíróság elé tárulnak a gyilkos leleményesség összes emberölő módszerei: gázkocsik, gázkamrák, éheztetés és mindaz amit a náci végzős agya kitalált. Bebizonyosodott, hogy a gyilkosok kirabolták áldozataikat és arra is volt gondjuk, hogy az aranyfogakat kiszedjék.

Hollandiából 117.000 zsidót vittek el erőszakkal, de a legnagyobb tömeggyilkosságokat keleten hajtották végre.

A náci legpusztítóbb módszere a koncentrációs tábor volt. Auschwitzban naponta 12.000 embert öltek meg.

Frank naplója szerint a Lengyel Főkormányzóságban 1941-ben hárommillióöttszáz ezer zsidó volt, de háromévi „működésével” sikerült elérnie, hogy 1944-ben már csak 100.000 zsidó maradt meg.

Az SD-főparancsnokság egyik irata szerint a koncentrációs táborokban 4.000.000, más uton 2.000.000 európai zsidót öltek meg.

A náciok tevével Finnországgal és Kelet-Európával

A december 17-iki ülésén az ügyész azt bizonyította, hogy Hitler be akarta kebelezni Finnországot.

1941. július 16-án titkos megbeszélés volt Hitlerrel, melyen a Führer kijelentette: „Mindenképp vegye tudomásul, hogy Németország nem enged át egyetlen területet sem, amit már egyszer megszállt.

... Most pedig az a feladatunk, hogy szükségletünknek megfelelően erőszakkal uralkodjunk ezeken az országokon, márdonszor; igazgassuk és harmadszor kizsákmányoljuk őket.

A Szovjetunió hatalmas megszállt területeinek „megbékéltetéséről” szólva Hitler kijelentette: legjobb megoldás az, ha mindenkit gyönyödek, aki görbe szemmel néz ránk.

A nácioknak már 1941-ben kész tervük volt a megszállt szovjet terület iparának elpusztítására és mezőgazdaságra való átállítására.

Az elfoglalt területeket teljesen gyarmat módjára kezelték.

Az egyik okmányból kiderült, hogyan készültek a polgári lakosság kiirtására. 1942. júliusában Hitler, Göbbels, Keitel, Rosenberg és Bormann tanácskozássra gyűltek össze, melyen megállapították, hogy az oroszok által indított partizánháború nem is olyan rossz dolog, mert erre való hivatkozással meg tudnak szabadulni mindazoktól, akik utjukban állnak.

A bizonyítási eljárás okmányai világosan megmutatják, hogy a német nagyiparosok mily mértékben vettek részt a rablógyilkos tervek megvalósításának előkészítésében. A német nagyiparosok egy csoportja például 1943-

ban levelet írt Hitlernek. Üdvözölték belügyminiszterre való kinevezése alkalmából és

„különleges célokra” 100.000 márkát bocsátottak rendelkezésére.

A moszkvai rádió ismertette a náciok németesítési tervét, mely szorosan összefügg az u. o. élettér-elmélettel. Hitler már jóval a háború előtt kijelentette: „Az a kötelességünk, hogy az idegen lakosságot csökkentjük”. A náci szóhasználat szerint ez azt jelentette, hogy

emberek millióit akarták megsemmisíteni, vagy Németországba hurcolni. Egyidejűleg németeket akartak letelepíteni a megszállt országokban, hogy ilyen módon Európát fokozatosan elnémetesítsék.

Az irredentizmus kérdéséhez

Alig mulik el városunkban éppen úgy, mint másutt, olyan nyilvános, a társadalom különböző struktúrái és álláspontjai által látogatott előadás, melyen egyesek, rendszerint titkos, vagy félig-meddig nyilvános ünneplés hangjai mellett ne tennének hitet az irredentizmus mellett. Szép dolog a nemzet jelenének és jövőjének feltétele, de kérjük azokat, akik így próbálják felténi a nemzetet, az olcsó sikerek ilyen hajszájára előtt térjenek egy kicsit magukba, gondolkozzanak a dologról és csak a teljes meggyőződés birtokában álljanak nyilvánosság elé.

Mert a magyar irredentizmus kérdése nem olyan egyszerű, mint amilyennek az elmúlt huszonöt év azt feltűntette és amilyennek a múlt lovagjai ma egyszerűsítik. Természetesen egy társadalom legszentebb joga ragaszkodni ahhoz a területhez, amelyet ősei éltek, amelyen ma testvérei élnek. E jog nemcsak a mi jogunk, magyarok joga, hanem minden nemzeté és nincs a világon hatalom, erő, mely meg ne hajolna e jog előtt, ha gyakorlattá válik. A magyar irredentizmussal azonban egy kis baj van. A Kézpártok által bezárt Duna-Tisza medence kétségtelenül földrajzi egységet képez, ennél fogva alapja lehet a szétválasztatlan nemzeti egységnek. Azonban a hiba ott van, hogy a Duna-Tisza medence földrajzi egységének sobasem felelt meg a nemzeti egység, sem a magyar honfoglalás előtt, sem azóta.

Ahogy e kontinens-rész kétezer éves története bizonyítja, mindenkor szomszédos népek terjeszkedése által befoglalt területekről is állt, melyeket a központi magyar királyi hatalom a maga idejében csupán átfogott, de minden egyes részletében magyarrá, egységes nemzeti területté formálni sobasem tudott. Kétségtelen, hogy a magyar uralkodó évszázadokig tartó kormányzása mély nyomokat hagyott a medence népeinek életében, de csak addig állhatott fenn, amíg az alája tartozó népek nemzeti öntudata, kulturája meg nem született. Mibelyt ez az idő bekövetkezett, a részekre bomlásnak, a szomszédosok javára történő eltolódásoknak be kellett következni.

Nem csodálkozhatunk tehát, ha azt látjuk, hogy minden kudarc, történelmi pofoncspás dacára is sokak lelkében elevenen él a szentistváni birodalom álma, de a kézzelfogható történelmi valóság az álom helyett a valóságnak megfelelő tetteket követel. Milyeneknek kell lenni ezeknek a tetteknek? Mit követel a történelmi

A hitleri földrajz szerint például Lengyelországnak egészen el kellett volna tűnnie. A Főkormányzóság területén éppen az volt Frank feladata, hogy Lengyelországot annyira megőrjíe, hogy soha többé ne állhasson talpra. Lengyel városokban voltak területek, ahol csak németek lakhattak. Nyilvános helyek bejáratain látható volt a felírás: CSAK NÉMETEK SZÁMÁRA! A főiskolákra, sőt a középiskolákra sem engedték a lengyeleket, hogy ezzel is csökkentésük az értelemiség számát. Rendszeresen irtották a lengyel kultúrát.

A csehszlovák népre vonatkozólag az volt a tervük, hogy akik nem akarnak beolvadni a németiségbe, azokat meg kell semmisíteni.

A nürnbergi tárgyalás mutatja, milyen alaposan és hidegvérrel készültek a náciok arra, hogy a szabad népek nyakára rátegyék a burkot.

valóság? Először is a múlt előtt való meghajlást és a múltból eredő jelen feladatainak pontos felismerését. Ezek pedig: a tisztán magyar vidékek társadalmi egységének megteremtése, hogy gátat vehessünk annak az erjedésnek, melyet éppen az irredentizmustól hángos múlt indított meg és amely szinte a német birodalomba való feloldáshoz vezetett. A múltban halálos ellenségünké vált szomszéd országokkal való állandó béke létrehozása egyrészt a magyar nemzet jövőjének megőrzése, másrészt pedig abba a szerepkörbe emelés érdekében, melyet a magyar nemzet nagy és súlyos múltjánál fogva valóban megérdemel. Végül idegenbe szorított vitézságaink jogainak, becsületének, vagyónak védelme a velünk jóbarátságban levő szomszédos nemzetek sora között.

Bizony mondom, ha nem ezt és nem így tesszük, megérünk arra, hogy azt is elveszítsük, ami a történet nagy katalizmáiból megmaradt és ami a közelmúlt esztelen irredenta politikájának következtében majdnem bekövetkezett éppen állítólagos jóakaróink, a német hatalom gyémántodása mellett.

1946. január 1-től állami kezelésbe kerülnek a bányák

A közérdek miatt lapunkban is leközöljük a keddi minisztertanács határozatát a bányák államosításáról, melyet egyébként a budapesti napilapok és a rádió is közölt az elmúlt napokban.

A keddi minisztertanács elfogadta a bányák államosításáról szóló kormányrendeletet. A rendelet az állami kezelésbe vétel kezdőnapját 1946. január 1-ét tűzte ki. A rendelet meghatározza azoknak a vagyontárgyaknak összességét, melyeket állami kezelés alá vonnak. Az érvényi szénre adományozott bányatulajdonon felül — beleértve annak minden alkatrészét és tartozékát, segédüzemeket, műhelyeket állami kezelésbe kell vonni a bányászati céljaira szolgáló élelem- és ruházati szükségleteket, valamint a bányászati központi igazgatásához szükséges berendezéseket és ingatlanokat is. Az állami kezelésbe vétel kiterjed a bányászati törvény alapján létesített villamosművekre is.

Ennek az intézkedésnek indoka az, hogy a villamosművek jelentős részben a bányászati üzemek energiellátásának biztosítására szolgálnak és ezekkel az üzemekkel gazdaságilag annyira egybefüggőnek, hogy szétbontatlan gazdasági egységet képeznek.

A rendelet alapján a tulajdonos az állami kezelésbe vont vagyontárgyak felett a tulajdorból folyó jogokat nem gyakorolja. A rendelet kizárja azt, hogy egyes bányatulajdonosok az állami kezelésbe vont vagyontárgyaikat külföldi tőkeérdekeltségek javára elidegeníthessék.

„Az új magyar nemzetgyűlés arca”

címmel cikk jelent meg a „Munkás Szó” 1945. december 15-i számában. A cím olvasásakor az ember önkéntelenül arra gondol, hogy valaki időről-áradástot nem kímélve, az adatgyűjtéssel ismertetői fogja az olvasóval, hogy a képviselők életkor és foglalkozás szerinti, hogy oszlanak meg a pártok egymás között. Az egyes pártokban hány földműves, hány ipari munkás, hány szellemi munkás stb. van. Hány nő tagja van a parlamentnek? Ugyancsak pártok és foglalkozások szerinti. Szerintem csak így lehetne az új nemzetgyűlés arculatát bemutatni. E helyett a cikkíró ur úgy véli bemutatni az új nemzetgyűlés új arculatát, hogy az ország legrégebbi pártját, a Szociáldemokrata Pártot megalkuvónak bélyegzi. Ne vegye rossz néven a cikkíró, hogy mi Szociáldemokraták, az ilyen felelőtlen kijelentéseket demagógiának nevezzük. Mert ha valaki ismeri a Szociáldemokrata Párt sok évtizedes múltját, berökius küzdelmét, amelyet Magyarország dolgozó népének érdekében folytatott, amely küzdelem sok mártírt, százévekre merő büntetését, megismerhetetlen pénzbüntetését szerzett a párt a régi realitációtól. Ezt megsemmisíthet megalkuvónak nevezni. És most szabadnak emberek, akik csak a de-secinifik a jezőt, hogy megalkuvó Ajón-larém a cikkírónak, hogy taru-má-nyozza át a magyar munkásmozgalm történetét, annak keretében a Szociáldemokrata Párt becsületes harcát, amelyeket a dolgozó nép érdekében folytatott egészen napjainkig. Meg vagyok róla győződve, hogy más belátásra fog jutni, ha csak szándékosan nem használja a demagógia eszközeit. Az oly sokat bangoztatott, de annál kívánatosabb együttműködésnek is többet fog használni az ország és a benne élő dolgozó nép érdekében.

Csorba János.

Gazdák! A beszolgáltatás nemzeti kötelesség!

Műkedvelők tündöklése és nyomorusága

Mi, a sajtó hivatalos, bár talán nem elegendő érdemű szolgálói, mindenkori kötelességünknek tartottuk, hogy sok más dolog mellett nevelő szemmel ügyeljünk a műkedvelő színpadra és ennek szerelmeire, megokra a műkedvelőkre. Ennek megfelelően a lehetőségekhez képest sobasem mulasztottuk el az előadások megtekintését és a bátorító, vagy lesújtó kritika gyakorlását. A nemzeti kultúra védelmének, nevelésének feladatát véltük mindannyiszor teljesíteni, a mikor — sértődés ide, vagy oda, — tollunkra vettük azt és azokat, ami és akik Thalia deszkapadójára emelkedtek.

Sobasem mulasztottuk el kiemelni a sikereket és a tehetéseket, de ugyanakkor nem mulasztottuk el a bukásokat, a téves irányok, a silány